

Inleiding¹

Lessen Nederlands voor anderstaligen van 4-7 jaar / van 8-12 jaar

Wij, Josée Coenen en Ans Drubbel, taalkundigen en auteurs van verschillende materialen Nederlands voor anderstaligen, schrijven hier concrete lessen bij reeds bestaand materiaal.² Op deze wijze kunt u uw lesmateriaal aanvullen met, in onze ogen, noodzakelijke lessen Nederlands voor anderstaligen.

- Deze lessen kunt u van deze website downloaden. Commentaar en aanvullingen kunt u ook via de website doorgeven. U kunt ons hierbij helpen. Geef u op via **log-in** op de **website**.
- Leest u eerst hieronder onze **uitgangspunten** en het overzicht van **benodigde materialen**.
- Als **aparte bestanden** nemen we een **overzicht** van de thema's en leerstofinhoud op, plus natuurlijk **de lessen voor één week**.
- Veel mensen helpen ons belangeloos bij ons werk; door een financiële bijdrage waardoor we onze materialen kunnen uitgeven, door te helpen bij een nieuwe opmaak en druk van Praatboeken; door oefenvormen te bedenken; door materiaal ter inzage te geven of af te staan opdat we dat kunnen verwerken. Dank hiervoor.

Uitgangspunten

- We kiezen voor bestaande materialen die veel gebruikt worden in de eerste opvang.
- We kiezen voor het aanleren van alle aspecten van het Nederlands: klankleer, vormleer, zinsbouw, semantiek inclusief woordenschat en pragmatiek (taalfuncties en gespreksconventies).
- We geven concrete lessen die u zelf kunt aanvullen met ander materiaal (zoals Logo 3000).
- We kiezen voor de Nt2-didactiek die bestaat uit vijf kenmerken of stappen.³ Zie hiervoor bijlage een.
- We kiezen voor de cursusopzet (modules en thema's) van Mondeling Nederlands- nieuw en Horen zien en schrijven; op vier niveaus. Er zijn wel verschillen. Zo duurt onze cursus een elf weken in plaats van zeven of acht.
- De keuze van de oefenwoorden in onze cursus komt uit: *Horen zien en schrijven, Mondeling Nederlands, prentenboeken in Woorden in prenten, Zeg maar na, Van horen en zeggen en het Beeldwoordenboek*.

¹ 2e versie maart 2016

² Wij danken de verschillende auteurs voor het belangeloos gebruik maken van reeds bestaand materiaal waarmee we het huidige onderwijs aan vluchtelingen kunnen verbeteren.

³ Zie blz. 3 voor een precieze beschrijving.

- Omdat een anderstalige 90% van woorden uit een mondelinge (verhaal) of schriftelijke tekst moet kennen om het verhaal of de tekst redelijk te kunnen begrijpen, kiezen wij vooralsnog **niet** voor om de verhalen uit Mondeling Nederlands **noch** de verhalen op de cd uit *Van horen en zeggen* te gebruiken. Wellicht kunnen we deze teksten in een later stadium wel gebruiken.
- We willen veel Coöperatieve Leerstrategieën (=CLS) opnemen. Waar deze werkvormen niet voorkomen in *Zien is snappen* of *Woorden in prenten*, geven we een korte toelichting.
- De volgorde van het aanleren van de klanken komt uit *Zeg maar na*.
- We onderscheiden **twee groepen** voor de lessen: beginnende taalleerders van het Nederlands van 4 of 5-7 jaar en 8 -12 jaar. Voor de heel jonge leerders, van vier of vijf jaar raden we u aan om niet al te strikt aan de opbouw vast te houden. U ziet zelf wel of u dingen kunt uitsmeren over meer dagen. Kiest u zo veel mogelijk voor een speelse aanpak.
- We gebruiken vaste instructiezinnen.
- Elke lesdag begint met het **themaliedje van de week**.

Materialen voor de leerkracht

We gaan ervan uit dat u over de volgende materialen beschikt:

- Mondeling Nederlands (nieuw) A. van den Berg, M. Dalhuizen, S. Klomps en Y. de Wit, CED-groep Rotterdam, 2010
- *Horen, zien en schrijven*, inclusief *Zeg maar na*, E. Mulder-de Vree. Redactie herziene versie: M. Alblas en A. de Jong. Bazalt, Vlissingen, 2013/2015
- Praatboek 1 en 2, *Van horen en zeggen*, Werkgroep Nederlands voor anderstaligen, 1983/2015. (Via deze website te bestellen. –**Er zijn nieuwe exemplaren gedrukt. Bij de bestelling hoort een ppt. Praatboek 1 en Praatboek 2 voor op het digitale schoolbord**)
- Tekstboek en cd's bij *Van horen en zeggen*, Werkgroep Nederlands voor anderstaligen, 1991/2010 (Via deze website te bestellen).
- *Zien is snappen*, J.Coenen en M.Heijdenrijk, Bazalt,Vlissingen, 2010 (Via deze website te bestellen)
- *Woorden in prenten*, J.Coenen en M.Nout, Bazalt, Vlissingen 2013 (Via deze website te bestellen)
- *De bovenkamer*, J.Coenen, Bazalt, Vlissingen (Via deze website te bestellen) 2015.
- *Beeldwoordenboek*, Noordhoff Uitgevers, Groningen, 2009.
- Tweetalige woordenboeken (bijvoorbeeld Arabisch –Nederlands / Nederlands-Arabisch, Zie www.bulaaq.nl).

Materiaal voor individuele leerling of groepje leerlingen:

- *Praatboek 1 en 2 Van horen en zeggen*
- *De bovenkamer*, strookjes (en/of kubussen) en voor leerlingen van 8 jaar en ouder: het opzoekboek
- *Beeldwoordenboek*
- Werkboeken *Horen zien en schrijven* en werkboek *Zeg maar na*.

BIJLAGE een Algemene didactiek voor het NT2-onderwijs- Didactische stappen

De algemene didactiek in het tweedetaalonderwijs is (in deze volgorde):

(receptief)

stap 1 Leerkracht biedt (een woord) aan - leerlingen luisteren

stap 2 Leerkracht biedt (een woord) aan - leerlingen doen iets (aanwijzen, pakken)

(reproductief)

stap 3 Leerkracht biedt (een woord) aan - leerlingen zeggen (het woord) na

(productief)

stap 4 Leerkracht vraagt naar (een woord) iets – leerlingen geven antwoord

stap 5 (Leerkracht begint -) Leerlingen vragen/ antwoorden zelf

N.B. Het hangt af van de leeftijd van de leerling hoe de precieze aanbieding en verwerking eruit komt te zien.

N.B. Het hangt van de gevorderdheid af met welke stap er begonnen wordt

Bovenstaande stappen zijn voor het oefenen van mondeling taalgebruik. Schriftelijke oefeningen kennen eenzelfde opbouw.

(receptief)

stap 1 Leerkracht/ boek biedt (een woord) aan – leerlingen lezen

stap 2 Leerkracht/ boek biedt (een woord) aan – leerlingen maken een keuze uit gegeven (woorden)

(reproductief)

stap 3 Leerkracht/ boek biedt (een woord) aan – leerlingen schrijven (het woord) over

(productief)

stap 4 Leerkracht/ boek geeft (woordenschat) oefening – leerlingen vullen in
Leerkracht/ boek vraagt naar aanleiding van (een woord) iets - leerlingen schrijven het antwoord

stap 5 Leerkracht/ boek geeft begin van opdracht – leerlingen schrijven zelf

Lees ook voor "woord":

- een klank
 - een constructie
 - voorvoegsel of achtervoegsel
 - een uitdrukking
 - een zin
 - een combinatie van zinnen
 - een tekst
- Let op: vaak komt een combinatie van stappen voor, bijvoorbeeld: stap twee/vier.